

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců JUDr. Evy Pechové a Mgr. Vadima Hlavatého ve věci

žalobkyně:

T. T. L.

zastoupena advokátem Mgr. Markem Sedlákem
se sídlem Příkop 834/8, Brno

proti

žalované:

**Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech
pobytu cizinců**

sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 11. 2017, č. j. MV-118186-4/SO-2017

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 21. 11. 2017, č. j. MV-118186-4/SO-2017, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce, Mgr. Marka Sedláka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí nazvaného „*Nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza k pobytu nad 90 dnů za účelem společného soužití*“, jímž žalovaná na základě žádosti žalobkyně opětovně zhodnotila důvody neudělení dlouhodobého víza a dospěla k závěru, že byl dán důvod pro neudělení dlouhodobého víza k pobytu nad 90 dnů za účelem společného soužití rodiny na území podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Přičemž žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 30. 6. 2017, č. j. OAM-4991-7/DV-2017, nazvané „*Informace o důvodech neudělení dlouhodobého víza*“.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalované

2. Žalobkyně uvedla, že spolu s manželem, který oprávněně pobývá v České republice, usilují o sloučení rodiny na území České republiky. Žalobkyně podala žádost na formuláři žádosti o udělení dlouhodobého víza, neboť se jí nepodařilo zakoupit registraci v systému Visapoint k podání žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny, o jehož povolení skutečně usiluje. Uvedla, že ze skutečného obsahu žádosti i z doložených náležitostí je zřejmé, že se po materiální stránce jednalo o žádost o sloučení rodiny manželů, což je podle § 42a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců žádost o dlouhodobý pobyt. Dovodila, že s ohledem na Směrnici Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003, o právu na sloučení rodiny, má právo mimo jiné na soudní přezkum žalobou napadeného rozhodnutí.
3. Žalobkyně namítala, že žalovaná její žádost nesprávně posuzovala podle použitého formuláře jako žádost o dlouhodobé vízum. Správní orgány měly její žádost posoudit v souladu s § 37 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“) podle skutečného obsahu, tedy jako žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území. Byla přesvědčena, že ji měl správní orgán I. stupně vyzvat k odstranění vady žádosti, která spočívala v použití nesprávného formuláře k podání žádosti. Upozornila, že účel pobytu v žádosti specifikovala jako „sloučení rodiny“. V případě žalobkyně tedy mělo být postupováno podle příslušných zákonných ustanovení týkajících se povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny. Uvedla, že z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí vyplývá, že správní orgán I. stupně žádost vyhodnotil jako žádost, kterou žalobkyně a její manžel jakožto nositel oprávnění ke sloučení uplatňují právo na sloučení rodiny. Žalovaná však se s uvedenou odvolací námitkou nevypořádala, a proto je žalobou napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro rozpor s § 68 odst. 3 správního řádu.
4. Žalobkyně nesouhlasila s úvahami žalované, jimiž zpochybňovala její manželství. Zdůraznila, že se s manželem znají od jejich 8 let a pravidelně spolu komunikují. Popřela tvrzení žalované, že s manželem nikdy neměli užší vztah; toto tvrzení považovala za nepřezkoumatelné a nepodložené. Žalobkyně a její manžel mají naopak velmi blízký citový vztah, který je však prozatím možné realizovat pouze prostřednictvím komunikačních prostředků na dálku. Vysvětlila, že ve vietnamské společnosti je soužití páru před svatbou považováno za nemorální a je výjimečné, tudíž skutečnost, že před

registrací manželství s manželem nežila ve společné domácnosti, zcela odpovídá vietnamským zvyklostem. Manželé se o společné soužití snaží, avšak nelze jej realizovat, jelikož žalobkyni doposud nebylo uděleno povolení k pobytu. Uvedla, že není zřejmé, z jakých důvodů by v současné době měla být žena finančně závislá na svém manželovi. Žalobkyně je nezávislou, pracující ženou a sňatek pro ni v tomto směru neznamenal žádnou změnu. Shrnula, že z uvedených skutečností nelze dovodit, že by její manželství bylo účelové, a že žalobou napadené rozhodnutí spočívá na nedostatku důvodů.

5. Žalobkyně odmítla závěr žalované, že neznala konkrétní informace týkající se jejího budoucího pobytu na území. Namítala, že ani není zřejmé, jaké informace má žalovaná na mysli. Uvedla, že na území hodlá pobývat se svým manželem. Ten jí bude poskytovat finanční zajištění do doby, než nalezne zaměstnání. Žalobkyně výslovně uvedla způsob manželovy obživy, není tedy pravda, že nevěděla, kde je její manžel zaměstnán.
6. Namítala, že se žalovaná nedostatečně vypořádala s její odvolací námitkou, která se týkala nesprávné interpretace odpovědi žalobkyně na otázky jí kladené v průběhu pohovoru. Napadené rozhodnutí označila v této části za nepřezkoumatelné.
7. Žalobkyně navrhla, aby soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k novému projednání a rozhodnutí.
8. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 2. 3. 2018 nejprve uvedla, že rozhodnutí o neudělení víza, jakož i nová posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza, jsou z přezkoumání soudem podle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců vyloučena. Navrhla proto, aby soud nepřipustnou žalobu odmítl. Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2015, č. j. 4 Azs 34/2015, a nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11. Následně uvedla, že nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza nemá formu rozhodnutí, nýbrž sdělení vydávaného podle části čtvrté správního řádu. S odkazem na § 154 správního řádu konstatovala, že má za to, že při zjišťování stavu věci postupovala v souladu se zákonem a sdělení řádně odůvodnila. Vycházela přitom ze stavu zjištěného v souladu s § 3 správního řádu.
9. K námitce žalobkyně, že měla v úmyslu podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny na území, nikoli žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem rodinným, žalovaná uvedla, že tato skutečnost nemá oporu ve správním spise a tvrzení žalobkyně je nepodložené. Konstatovala, že nemohla-li žalobkyně podat žádost kvůli tzv. Visapointu, mohla ji podat alternativním způsobem. Žalobkyně měla rovněž možnost až do vydání prvostupňového rozhodnutí požádat u správního orgánu I. stupně ve smyslu § 41 odst. 8 správního řádu o povolení změny obsahu podání. Dodala, že z ničeho, ani z nepřesné formulace správního orgánu I. stupně, nebylo možné dovodit, že bylo žádáno o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny na území.
10. Žalovaná uvedla, že nepochybňuje, že pravidelná komunikace prostřednictvím sociálních sítí může vést ke vzniku opravdového vztahu. Nicméně jako podstatné neposuzuje, že spolu manželé před uzavřením manželství nežili, a za nutný znak skutečného vztahu nepovažuje ekonomickou závislost ženy na muži. Poté shrnula odpovědi žalobkyně z pohovoru. Žalovaná setrvala na závěru, že byt bylo především na žalobkyni, aby sdělené informace byly co nejpřesnější, neuvedla nic, čím by vyvrátila pochybnosti o účelovosti uzavření sňatku a podání žádosti o pobytové oprávnění. Ve zbytku odkázala na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.

III.

Obsah správního spisu

11. Žalobkyně podala dne 19. 4. 2017 na Velvyslanectví České republiky v Hanoji žádost o udělení dlouhodobého víza. Žalobkyně v žádosti jako předpokládanou dobu pobytu uvedla 180 dní, jako účel pobytu návštěvu rodiny, což specifikovala slovy „*podání žádosti návštěva rodiny*“. K žádosti doložila platný pas, prostředky k pobytu, doklad o ubytování, doklad o trestní zachovalosti domovského státu, doklad potvrzující účel pobytu.
12. Ve spise je založen záznam z pohovoru s žadatelkou o dlouhodobé vízum, který proběhl dne 15. 5. 2017 na zastupitelském úřadě v Hanoji.
13. Správní orgán I. stupně vydal dne 30. 6. 2017 informace o důvodech neudělení dlouhodobého víza, č. j. OAM-4991-7/DV-2017. Správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že deklarovaný účel, tj. sloučení s manželem, je nepřesvědčivý. Podání žádosti o udělení dlouhodobého víza považoval za ryze formální záminku pro získání dlouhodobého pobytového oprávnění na území České republiky, potažmo schengenského prostoru. K tomu dospěl především proto, že žalobkyně sama uvedla, že se s manželem před registrací neznali, ani spolu nežili; dosud neproběhla ani „řádná“ svatba, neboť manžel od roku 2015 neměl čas; snubní prstýnek žalobkyně nenosí; o pobytu v České republice, jakož i o aktivitách a pobytu manžela, nebyla v pohovoru schopna podat uspokojivé informace. Žalobkyně nebyla schopná dostatečně vysvětlit okolnosti deklarovaného účelu pobytu. Správní orgán I. stupně uzavřel, že i přes provedení pohovoru a vyhodnocení předložených dokladů se nepodařilo ověřit údaje uvedené v žádosti a podstatné pro její posouzení, a to především údaje vztahující se k deklarovanému účelu pobytu. Žádost žalobkyně proto posoudil tak, že dlouhodobé vízum se podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců neuděluje.
14. Žalobkyně podala odvolání, resp. žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza, v němž argumentuje obdobně jako v podané žalobě. V žalobou napadeném rozhodnutí žalovaná konstatovala, že důvody pro neudělení víza nadále trvají, předchozí řízení probíhalo v souladu s právními předpisy a správní orgán I. stupně dospěl ke svým řádně odůvodněným závěrům racionálně. Žalovaná uvedla, že správní orgán I. stupně žádost správně posoudil v souladu s § 37 správního řádu, neboť podle údajů v daném formuláři vše poukazuje na to, že žalobkyně požádala o udělení dlouhodobého víza za účelem rodinným. Součástí žádosti nebyl žádný dokument, který by potvrzoval, že by žalobkyně měla v úmyslu podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu; v žádosti o tom rovněž není dodatečný zápis či záznam. Žalovaná dodala, že v případě žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny na území by finanční prostředky musely být doloženy jinou zákonem stanovenou formou. Uvedla, že žalobkyně musí nejen předložit všechny náležitosti k žádosti, nýbrž i být schopna dodatečně objasnit další okolnosti svého pobytu bez ohledu na to, jaké skutečnosti z předložených dokladů vyplývají; k ověření těchto skutečností slouží provedený pohovor. Pro udělení požadovaného pobytového oprávnění nepostačuje pouhé splnění obligatorních požadavků daných zákonem, ale musí být rovněž vyloučena přítomnost zákonných důvodů pro neudělení víza uvedených v § 56 zákona o pobytu cizinců. Žalovaná konstatovala, že žalobkyně podepsala záznam o pohovoru a nic nenamítala, čímž vyjádřila plný souhlas s jeho obsahem. Z pohovoru je patrné, že žalobkyně se o informace spjaté s jejím případným pobytem na území České republiky dosud významně nezajímala a celý vztah

žalobkyně a jejího manžela vyznívá nevěrohodně. Z pohovoru žalobkyně bylo zjištěno dostatečné množství objektivních znaků k tomu, aby mohl být učiněn závěr o účelovém uzavření manželství s cílem zajistit si pobytové oprávnění v České republice, neboť znaky vypovídající o nízkém riziku zneužití zde nepřipadají v úvahu, a to ani s ohledem na tradice vietnamské komunity. Žalovaná se proto ztotožnila se závěrem správního orgánu I. stupně, že manželství žalobkyně je s ohledem na okolnosti (manžel pobývá již od roku 2002 trvale na území České republiky; manželé jsou ve spojení od 8 let žalobkyně pouze přes sociální síť; nikdy spolu neměli uží vztah, nežili ve společné domácnosti a kromě 4-5 dnů po registraci spolu též jinak nežili; nejsou mezi nimi ekonomické vazby, neboť žalobkyně pracuje jako účetní a muž ji finančně nepodporuje) účelové s cílem získat pobytové oprávnění. Hlavním důvodem pro neudělení dlouhodobého víza byla skutečnost, že žalobkyně neznala konkrétní informace týkající se jejího budoucího pobytu na území a dále pak údaje týkající se jejího manžela, případně nevyužila možnost tyto údaje do záznamu o pohovoru uvést. Žalovaná uzavřela, že správní orgán I. stupně rozhodl správně podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

IV.

Posouzení žaloby

15. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť žalobkyně i žalovaná s tímto postupem souhlasily.
16. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.).
17. Žaloba je důvodná.
18. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
19. Podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců „*[d]louhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3, ministerstvo cizinci neudělí, jestliže se cizinec na požádání ministerstva nebo zastupitelského úřadu nedostaví k pohovoru nebo nepředloží ve stanovené lhůtě doklady za účelem ověření údajů uvedených v žádosti o dlouhodobé vízum nebo jestliže se i přes provedení pohovoru nebo vyhodnocení předložených dokladů nepodaří tyto údaje ověřit.*“
20. Podle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců „*[z] přezkoumání soudem jsou vyloučena rozhodnutí o neudělení víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza; to neplatí, jde-li o neudělení víza rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie.*“
21. Podle § 180e odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců „*[c]izinec je oprávněn požádat o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.*“
22. Podle § 180e odst. 9 zákona o pobytu cizinců „*[p]říslušný orgán písemně informuje cizince o výsledku nového posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, prohlášení krátkodobého víza za neplatné anebo zrušení jeho platnosti nebo důvodů odepření vstupu na území ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení žádosti a o výsledku nového posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza ve lhůtě do 60 dnů ode dne doručení žádosti.*“

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

23. Městský soud v Praze se nejprve v rámci zkoumání podmínek řízení zabýval otázkou, zda věc spadá pod zákonnou výlukou ze soudního přezkumu podle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Při posouzení této otázky soud vyšel především z rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, č. j. 45 A 102/2016- 23, publ. pod č. 3755/2018 Sb. NSS, podle něhož soudní přezkum rozhodnutí o nevyhovění žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza vydaného v řízení dle § 180e zákona o pobytu cizinců je přípustný bez ohledu na to, zda žadatel prokázal, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Krajský soud v Praze dospěl k závěru, že ustanovení § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců se nepoužije pro rozpor s čl. 32 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 (vízový kodex), ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie. Jak Krajský soud v Praze uvedl ve zmíněném rozsudku, čl. 32 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 (vízový kodex) přiznává žadatelům, kterým byla žádost o udělení víza zamítnuta, právo na odvolání. Obsah tohoto práva byl vymezen rozhodnutím Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. 12. 2017 ve věci Soufiane El Hassani proti Minister Spraw Zagranicznych, C-403/16. Podle něho se podmínky opravného prostředku proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení víza řídí vnitrostátním právem každého členského státu, přičemž musí být dodrženy zásady rovnocennosti a efektivity. Řízení o opravném prostředku musí v určitém stadiu řízení zaručit možnost podání opravného prostředku k soudu. České vnitrostátní právo upravuje opravný prostředek proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení víza v § 180e zákona o pobytu cizinců a označuje jej jako žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza. Tento opravný prostředek je považován za speciální typ řádného opravného prostředku, přičemž rozhodnutí o tomto opravném prostředku je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2013, č. j. 1 Ans 9/2013-39). Rozhodnutí o novém posouzení důvodů neudělení víza tak svou povahou splňuje vnitrostátní zákonné podmínky pro to, aby mohlo být podrobeno soudnímu přezkumu; je zřejmé, že není dána žádná z kompetenčních výluk upravených v § 70 s. ř. s. Stejný závěr potvrdil též Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích ze dne 9. 10. 2019, č. j. 5 Azs 283/2018-28, či ze dne 26. 9. 2019, č. j. 9 Azs 115/2018-39. Vzhledem k uvedenému soud uzavírá, že napadené rozhodnutí není vyloučeno ze soudního přezkumu.
24. Žalobkyně namítala, že správní orgány měly žádost posoudit podle jejího obsahu jako žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. Soud ve shodě se žalovanou konstatuje, že z podané žádosti a ze správního spisu neplyne, že by žalobkyně měla v úmyslu požádat o dlouhodobý pobyt namísto dlouhodobého víza. Ačkoliv je zřejmé, že její snahou je získat pobytové oprávnění v České republice, kde se nachází její manžel, z této samotné skutečnosti nelze dovozovat, že tímto typem povolení by mělo být nutně povolení k dlouhodobému pobytu. Žalobkyně tuto skutečnost neuvedla v samotném formuláři a ani následně při pohovoru. Žalobkyně podala žádost na formuláři žádosti o udělení dlouhodobého víza, jako předpokládanou dobu pobytu uvedla 180 dní a účel pobytu výslovně specifikovala jako návštěvu rodiny (nikoli tedy jako sloučení rodiny, jak je uvedeno v žalobě). Žalobkyně až do vydání prvostupňového rozhodnutí nepožádala o povolení změny obsahu podání podle § 41 správního řádu ani žádným jiným způsobem správnímu orgánu I. stupně neprojevila svůj tvrzený úmysl požádat o dlouhodobý pobyt. Navíc žalobkyně k žádosti ve smyslu § 31 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců doložila toliko prostředky k zajištění prostředků k pobytu na území. Avšak obligatorní náležitostí k žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny je doklad prokazující dostatečný úhrnný měsíční příjem

rodiny. Soud konstatuje, že dlouhodobé vízum lze vydat za rodinným účelem a umožnit tak cizinci legální pobyt na území České republiky s jeho rodinnými příslušníky, kteří v České republice pobývají. Správní orgán I. stupně tak neměl žádný důvod posuzovat žádost žalobkyně po obsahové stránce jinak než jako žádost o udělení dlouhodobého víza. Je pravdou, že v odvolání žalobkyně výslovně namítala nesprávné posouzení žádosti podle typu formuláře a nikoli dle jejího obsahu. Žalovaná se s touto námitkou řádně vypořádala v odůvodnění svého rozhodnutí (část III. na straně 4 žalobou napadeného rozhodnutí); jednak zde poukázala na konkrétní tvrzení žalobkyně obsažená v žádosti, z nichž jednoznačně vyplývá, že měla v úmyslu podat žádost o dlouhodobé vízum; taktéž zdůraznila, že součástí žádosti nebyl žádný dokument, jenž by potvrzoval sdělení zástupce žalobkyně o dodatečně učiněném zápisu či záznamu o tom, že žalobkyně ve skutečnosti chtěla podat žádost o dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny; navíc žalobkyní doložená příloha k žádosti korespondovala s typem žádosti o dlouhodobé vízum. Soud tak má za to, že z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá jednoznačný názor žalované, proč nepřistoupila ke změně právního posouzení žádosti; přičemž toto odůvodnění má oporu ve správním spise; proto soud považuje odůvodnění napadeného rozhodnutí za zcela řádné, dostatečné a určité.

25. Správní orgány tedy postupovaly správně, posoudily-li žádost žalobkyně jako žádost o dlouhodobé vízum. V této souvislosti soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2020, č. j. 1 Azs 79/2019-30, kde se v bodě [38] odůvodnění konstatuje, že *„[n]ení úkolem správního orgánu domýšlet, jaký typ pobytového oprávnění je pro žadatele nejvýhodnější, pokud cizinec podal žádost o určitý typ oprávnění a z předložených dokladů nevyplývají oprávněné pochybnosti o jeho vůli. Nadto žadatel může mít pro svůj postup různé důvody.“* Nejvyšší správní soud dále v bodě [39] dovodil, že *„[z]amýšlel-li stěžovatel podat žádost o udělení povolení k dlouhodobému pobytu, měl svůj úmysl dát zřetelně najevo již v prvotní žádosti nebo nejpozději v průběhu řízení o ní. Nové posouzení důvodů neudělení víza dle § 180e zákona o pobytu cizinců je speciálním řádným opravným prostředkem v případě neudělení víza. Dle § 180e odst. 3 zákona o pobytu cizinců nemohou být důvodem žádosti o nové posouzení skutečnosti, které cizinec nedoložil nebo neuvedl v žádosti o udělení víza. Žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza tak neslouží k uvádění nových skutkových okolností rozhodných pro kladné vyřízení žádosti.“*
26. Žalobkyní tvrzeným důvodem pro podání nesprávného typu formuláře žádosti byla nemožnost registrace v systému Visapoint pro podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu. Soud konstatuje, že případné problémy žalobkyně při sjednávání termínu podání žádosti přes tzv. Visapoint nemají žádnou přímou souvislost s předmětem tohoto řízení. Tyto problémy je nutné řešit právními prostředky ochrany v řízení o případné nové žádosti o pobytové oprávnění, resp. prostředky ochrany proti postupu zastupitelského úřadu v procesu nabírání žádostí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2017, č. j. 6 Azs 302/2017-27). Nejvyšší správní soud nadto opakovaně judikoval, že v případě nefunkčnosti systému Visapoint má žadatel právo podat žádost jiným, tzv. nouzovým způsobem, kterou je správní orgán povinen akceptovat (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52). Žalobkyni však nic nebránilo uvést tuto skutečnost (jakož i úmysl požádat o povolení k dlouhodobému pobytu) již v prvotní žádosti či v průběhu pohovoru. Její tvrzení ohledně nemožnosti získání termínu pro podání žádosti o povolení dlouhodobého pobytu nadto zůstalo zcela nekonkrétní a nedoložené.

27. Soud uzavírá, že posoudil námitky žalobkyně týkající se nesprávného posouzení její žádosti jako žádosti o udělení víza nad 90 dnů (tj. nikoli jako žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu) a nefunkčnosti systému Visapoint posoudil jako zcela nedůvodné.
28. Soud se dále zabýval námitkou nesprávnosti a nedostatečnosti odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, neboť žalobkyně sporovala závěr správních orgánů o účelovosti jejího manželství. Namítala rovněž, že rozhodnutí neobsahuje náležitosti stanovené v § 68 odst. 3 správního řádu a spočívá na nedostatku důvodů.
29. Soud předesílá, že podle § 168 zákona o pobytu cizinců se na postup při vyřizování žádosti o dlouhodobé vízum podle § 30 zákona o pobytu cizinců, jakož i na postup podle § 180e zákona o pobytu cizinců, nevztahují ustanovení části druhé a třetí správního řádu. Na věc se tak nemůže přímo uplatnit § 68 odst. 3 správního řádu, který systematicky spadá právě do části druhé správního řádu, neboť jeho užití je výslovně vyloučeno § 168 zákona o pobytu cizinců (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2013, č. j. 9 As 92/2013-41, nebo ze dne 29. 10. 2015, č. j. 5 Azs 89/2015-30). V tomto ohledu se tedy žalobkyně dovolává neaplikovatelného ustanovení.
30. Podle § 180e odst. 9 zákona o pobytu cizinců je příslušný orgán povinen písemně informovat cizince o výsledku nového posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza. Procesní postup se přitom nikterak neliší, ať již jde o žádost rodinného příslušníka občana Evropské unie, nebo o žádost jiného cizince. K rozsahu sdělení důvodů, pro něž nebylo vyhověno žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza, se Nejvyšší správní soud vyjádřil ve svém rozsudku ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 Ans 5/2011-221. Nejvyšší správní soud vyšel z premisy, že pokud správní orgán provádí úkony, na které nedopadají části druhá a třetí správního řádu, postupuje se obdobně podle části čtvrté (§ 177 odst. 2 správního řádu), přičemž podle § 155 odst. 3 správního řádu, jenž je zařazen v části čtvrté tohoto zákona, shledá-li správní orgán, že nelze požadovaný úkon provést, je povinen o tom na požádání písemně uvědomit dotčenou osobu a sdělit důvody, které k tomuto závěru vedly. Soud k tomu podotýká, že právě citovanou normu je třeba vykládat v souvislosti s § 180e odst. 9 zákona o pobytu cizinců, podle něhož je správní orgán povinen informovat o výsledku nového posouzení důvodů neudělení víza, aniž by tento úkon byl podmíněn podáním žádosti o poskytnutí této informace. Užití § 155 odst. 3 správního řádu tak není vázáno na žádost cizince (srov. Krajského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, č. j. 45 A 102/2016-23).
31. Nejvyšší správní soud v odůvodnění výše citovaného rozsudku ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 Ans 5/2011-221, mimo jiné uvedl, že „[p]ovinnost správního orgánu sdělit neúspěšnému žadateli důvody neudělení víza odpovídá nárokům, které jsou na postup správního orgánu kladeny v souvislosti s povinností respektu k ústavou zaručeným právům a zákazem diskriminace a libovůle při výkonu zákonem svěřené působnosti. Neúspěšný žadatel má legitimní právní zájem na tom, aby mu byly důvody neudělení víza sděleny. Toto sdělení totiž může mít zásadní význam pro jeho další úvahy o tom, zda lze shledané nedostatky odstranit před případným podáním nové žádosti o udělení víza. Citované ustanovení je navíc třeba vykládat v tom směru, že cizinci, který požádal o sdělení důvodů negativního rozhodnutí, musely být oznámeny nejen právní důvody neudělení víza, ale i konkrétní skutkové důvody a okolnosti, které vedly správní orgán k závěru, že je naplněn některý z důvodů pro neudělení víza podle § 56 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců.“ Stejně nároky na informaci o důvodech neudělení víza se uplatní i na informaci o výsledku nového posouzení důvodů neudělení

víza, protože žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza představuje specifický opravný prostředek, na jehož základě žalovaný znovu posuzuje, zda byly v projednávané věci naplněny důvody pro neudělení víza (srov. rozsudek nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2013, čj. 1 Ans 9/2013-39).

32. Na rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza tak nelze klást nároky vyžadované § 68 odst. 3 a § 89 správního řádu. Je však přesto nezbytné, aby rozhodnutí, jímž se nově posuzují důvody neudělení tohoto víza, obsahovalo dostatečně konkrétní právní i skutkové důvody, pro něž správní orgán rozhodl tak, že dlouhodobé vízum žadateli opět neudělil.
33. Žalovaná žádost žalobkyně zamítla podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců s odůvodněním, že se nepodařilo ověřit tvrzení, že účelem požadovaného pobytu je návštěva manžela, resp. společné soužití rodiny na území, a že sňatek žalobkyně a jejího manžela byl uzavřen účelově. Zdejší soud shledal, že žalovaná v takovém případě postupovala nesprávně. Ve správním řízení totiž bylo zjištěno, že žalobkyně je vdaná; s manželem je v pravidelném a každodenním kontaktu; manželé se znají od dětství. Soud souhlasí se správními orgány, že žalobkyně v průběhu pohovoru odpovídala spíše obecně a poměrně stručně, nevzala si snubní prstýnek, nepřinesla společné fotografie, svůj vztah s manželem blíže nepopsala a ani neprojevila hlubší zájem o místo svého budoucího pobytu. Na druhou stranu je však nutné vzít v potaz, že žalobkyně na všechny položené otázky odpověděla, a správní orgány neuvedly, že by její odpovědi nebyly pravdivé. Navíc soud v záznamu z pohovoru se žalobkyní ze dne 15. 5. 2017 nenalezl otázky, na které by žalobkyně měla reagovat uvedením bližších údajů ohledně svého budoucího finančního zajištění na území, způsobu své obživy, společné budoucnosti či konkrétních údajů týkajících se jejího manžela. Otázky, které jí byly kladeny, se týkaly jejich svatby, společných přátel, společného bydlení na území České republiky, vzájemného oslovování a komunikace. Na otázku zaměstnání manžela žalobkyně odpověděla, že žije a pracuje v Praze, kde má malý obchůdek na potraviny. Jak uvedeno výše žalobkyně na všechny správní orgánem I. stupně položené otázky odpověděla; správní orgán I. stupně jí ale vícero otázek za účelem bližšího zjištění vzájemného vztahu manželů či jejího zamýšleného způsobu života v České republice nepoložil. Soud tedy v odůvodnění správních rozhodnutí obsažený závěr o tom, že se nepodařilo ověřit tvrzení žalobkyně v žádosti o tom, že účelem jejího pobytu je návštěva manžela, shledává nesprávným a navíc i nesouladným se zjištěnými údaji.
34. Taktéž správními orgány učiněný závěr o účelovém manželství žalobkyně a jejího manžela nelze hodnotit jako nemožnost ověření údajů uvedených v žádosti podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, jak bylo správními orgány provedeno. Ustanovení § 56 odst. 1 zákona o pobytu cizinců totiž obsahuje písm. m), které výslovně zakotvuje jako důvod pro neudělení dlouhodobého víza, že *„[s]e cizinec dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu nad 90 dnů, zejména pokud účelově uzavřel manželství“*. Soud si je vědom toho, že v době rozhodování správního orgánu I. stupně zákon o pobytu cizinců toto pravidlo neobsahoval, účelové jednání žalobkyně s cílem obcházet zákon by tak bylo třeba podřadit pod písm. j), dle kterého se cizinci vízum neudělí, jestliže *„[p]obyt cizince na území není v zájmu České republiky nebo je zjištěna jiná závažná překážka pobytu cizince na území“*, neboť obcházení zákona je ze své podstaty třeba hodnotit jako jednání, které není v zájmu České republiky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2018, č. j. 1 Azs

58/2018-31). V době rozhodování žalované však zákon o pobytu cizinců již § 56 odst. 1 písm. m) obsahoval.

35. Soud pro úplnost konstatuje, že za účelové manželství je třeba považovat manželství uzavřené mezi občanem členského státu nebo občanem třetí země legálně usazeným ve členském státě a občanem třetí země pouze s účelem obejití pravidel vstupu a pobytu občanů třetí země a získání povolení nebo oprávnění k pobytu pro občana třetí země (srov. čl. 1 usnesení Rady ze dne 4. 12. 1997, 97/C 382/01, o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství). Při posuzování účelovosti manželství je nutné prokázat kumulativně dva prvky, a to jak úmysl obcházet zákon o pobytu cizinců k získání pobytového oprávnění, tak i úmysl vést společný manželský život. Důkazní břemeno ohledně uvedených skutečností nese správní orgán a v případě pochybností je nutno učinit závěr, že se nejedná o účelové manželství (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40). Je na správních orgánech, aby v řízení prokázaly účelovost uzavření manželství (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43), přičemž obcházení zákona musí být žadateli přičitatelné a současně musí být naplněna subjektivní stránka ve vztahu k jednání obcházejícímu zákon ve formě přímého úmyslu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 157/2016-32). Takový závěr předpokládá úplné zjištění rozhodujících skutečností a jejich posouzení ve vzájemných souvislostech. Rozhodně není možné dosáhnout uspokojivého výsledku zdůrazňováním dílčích okolností. Precizním soustředěním skutkového podkladu a vyhodnocením důkazů je třeba vytvořit logický řetězec skutkových okolností nevzbuzující důvodné pochybnosti o skutkovém základu posuzované věci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 3 As 101/2013-34). V projednávané věci je však posouzení správních orgánů toliko obecné a jednostranné. Správní orgány vyzdvihovaly faktory nasvědčující účelovosti manželství, aniž by se na druhé straně jakkoliv vypořádaly i s faktory svědčícími o opaku. Soud proto neshledal v odůvodnění správních rozhodnutí oporu pro závěry správních orgánů o účelovosti manželství žalobkyně. V situaci, kdy se posuzuje účelovost manželství, musí správní orgány důkladně zvážit všechny zjištěné faktory a své závěry řádně odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. 2 Azs 355/2016-62).
36. Soud shrnuje, že nelze učinit závěr o transparentním a přezkoumatelném odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá, jaké údaje uvedené v žádosti žalobkyně se nepodařilo i přes provedení pohovoru a vyhodnocení předložených dokladů ověřit. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí nadto není zřejmé, zda důvodem neudělení dlouhodobého víza bylo to, že se údaje uvedené v žádosti nepodařilo ověřit, anebo skutečnost, že žalovaná dospěla k závěru, že manželství žalobkyně je účelové s cílem získat pobytové oprávnění na území České republiky. V takovém případě však bylo třeba jednání žalobkyně hodnotit jako obcházení zákona. Závěry žalované týkající se účelovosti manželství jsou jednak opřeny toliko o obecné úvahy a strohé vyjmenování indicií, které možnou účelovost manželství pouze naznačují a rovněž tak jsou opřeny o tvrzení, jež ale nemají oporu ve správním spise. S ohledem na výše uvedené soud žalobou napadené rozhodnutí posoudil jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

37. Soud tedy podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil bez jednání žalobou napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
38. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, soud jí proto přiznal náhradu nákladů řízení, které jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3 000 Kč a náklady právního zastoupení za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu – vyhlášky č. 177/1996 Sb. částku 3 100 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 2 x 3 100 Kč, dvě paušální částky ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 2 x 300 Kč a DPH. Celková výše nákladů, které žalobkyni v tomto řízení vznikly, činí 11 228 Kč. Soud proto uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v této výši ve stanovené lhůtě k rukám zástupce žalobkyně, advokáta Mgr. Marka Sedláka.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. června 2020

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.